

ΛΕΞΙΚΟΝ

ΤΩΝ ΕΝΔΟΞΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΩΝ ΑΡΜΑΤΩΝ ΤΗΣ

ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΩΡΑΙΩΝ ΤΕΧΝΩΝ.

ὑπὸ

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΚΑΡΑΒΙΑ ΓΡΙΒΑ ΙΘΑΚΗΣΙΟΥ.

τοῦ Ιατροῦ καὶ χειρουργοῦ.

ΤΟΜΟΣ Α΄.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ,

ΕΚ ΤΗΣ ΤΟΥ ΠΑΝΑΓΙΟΥ ΤΑΦΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΤΩΝ Χ. Ι. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, ΚΑΙ

Κ. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ.

1841

ΤΩ

ΕΝΔΟΞΟΤΑΤΩ ΚΑΙ ΠΑΝ-
ΕΥΓΕΝΕΣΤΑΤΩ ΑΡΧΟΝΤΙ
Μ. ΛΟΓΟΘΕΤΗ ΤΗΣ ΤΟΥ
Χ. ΜΕΓΑΛΗΣ ΕΚΚΛΗ-
ΣΙΑΣ .

ΚΥΡΙΩ ΚΥΡΙΩ

Ν · ΑΡΙΣΤΑΡΧΗ ·

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩ ΤΕ ΤΗΣ Α . Υ .
ΤΟΥ ΗΓΕΜΟΝΟΣ ΠΑΣΗΣ ΟΥΓ-
ΓΡΟΒΛΑΧΙΑΣ ,
ΙΠΠΟΤΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΤΑΞΕΩΝ ,

κ τ λ .

ΕΝΔΟΞΟΤΑΤΕ!

Δίκαιον ἔκριναν ἀφιερῶσω τὸ παρὸν μου ταπεινὸν Σύγγραμμα εἰς τὴν ἐνθερμὸν σου προστασίαν, παρακινούμενος ἀπὸ τὴν πρὸς τὰ κοινοφελῆ ῥοπήν σου, τὸ φιλόμουσον, καὶ τὰ εὐγενῆ φρονήματά σου, καὶ ἐν γένει ὅλα τὰ ἠθικὰ προτερήματα, τὰ ὅποια στολίζουσι τὸ ὑποκείμενόν σου.

Ἐλπίζω, ὅτι θέλεις δεχθῆν εὐμενῶς ταύτην τὴν μικρὰν μὲν, ἀλλ' ἐκ καρδίας μου διὰ τὸ ἄπειρον πρὸς σὲ σέβας μου γινομένην προσφορὰν.

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΦΙΛΟΜΟΥΣΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ .

Ολοι γενικῶς ἔχομεν χρέος ἀπαραίτητον , νὰ ἀγαπῶμεν δλοψύχως τὰς ὠφελίμους γνώσεις, τέχνας καὶ ἐπιστήμας, δι' ὧν ἀνμφαίνεται ὁ ἄνθρωπος ἀληθῶς ἄνθρωπος . Οἱσι λοιπὸν σοχάζεται τὸν ἑαυτὸν του ἱκανὸν νὰ φωτίτῃ καὶ ἐκπαιδεύτῃ τὸν πλησίον του ἢ διὰ ζώσης φωνῆς , ἢ διὰ τινος συγγράμματος , ἢ πῶς ἄλλέως, ἔστι χρέος ἱερώτατον νὰ τὸ κάμῃ .

Ἐγὼ δὲ ἀποβλέπων πάντοτε εἰς τὸ τοιοῦτον , πυρπολούμενος ἀείπτως ὑπὸ τοῦ ἐνθέρμου ζήλου , καὶ καταγινόμενος ὅση μοι δύναμις πρὸς τὴν τῶν νεωτέρων κοινὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ὠφέλειαν ἀπεφάσισα πρὸ τριῶν εἰδῶν ἐνιαυτῶν νὰ ἐκδότω εἰς φῶς διὰ τοῦ τύπου, τὸ παρὸν Λεξικὸν τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν , ὅλων τῶν γνωστῶν καὶ πεπολιτευμένων Ἐθνῶν, οἵτινες ὑπῆρξαν ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῆς ἐποχῆς ἡμῶν , Φοινίκων δηλονότι, Ἑβραίων, Αἰγυπτίων, Καρχηδονίων, Ἑλλήνων, Μακεδόνων, Ῥωμαίων, Τούρκων, Ῥώστων, Γερμανῶν, Ἰταλῶν, Γάλλων, Ἰσπανῶν, Πορτογάλλων, Ἀγγλων, Ολλανδῶν , Ἑλβετῶν, Δανῶν, Σβεκῶν , Προύσων κ . τ . λ .

Τὴν ὕλην ταύτης τῆς ἀναχειρᾶς σου βίβλου φίλτατε Ἀναγνώσα, τὴν μὲν μετέφρασα ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ, τὴν δὲ ἐρανισάμην παρὰ διαφόρων ἱστορικοσυγγραφέων Ἑλλήνων, κατ' ἐξοχὴν ὅμως παρὰ τῶν τοῦ Διογένους Λαερτίου, Θουκιδίδου λεξικὸν τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν, Εὐτροπίου λεξικὸν τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν, Εὐδοξίας Μακροβολιότισσας λεξικὸν ἱστορικομυθολογικόν, Σκούφου Ἑλληνικὴ φιλαλογία, Ἀνθίμου Γαζῆ Ἑλληνικὴ βιβλιοθήκη, Δημητρίου Ἀλεξανδρείου τοῦ

Θετταλοῦ Ἑλληνικὸς καθρέπτης, Κορνηλίου βίοι τῶν ἐξόχων Ἡγ-
μόνων, Ἰωσίππου τοῦ Φλαβίου ἀρχαιολογία Ἰουδαϊκὴ, Δανιήλ
Μάγνητος λεξικὸν ἱστοριομυθικὸν καὶ Γεωγραφικόν, καὶ ἀπὸ ἄ-
λλοις διαφόροις, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα δὲν ἀναφέρω χάριν συ-
τομίας. Ἐξ αὐτῶν δ' ὅλων τὰ μὲν μυθολογούμενα ἀφήρσα, ὡς πε-
ριττὸν νὰ ἐνωθῇ ἡ μυθολογία μετὰ τὴν Ἱστορίαν, τὰς δὲ ἱστορίας ἐρα-
νιτάμην, καὶ τὰς μὲν συνέτεμον, τὰς δὲ ἐξέτεινον πρεπόντως. Κα-
αὕτη ἐστὶν ἡ ὕλη τῆς παρούσης βίβλου.

Ὅσον δὲ διὰ τὸ ὕψος τῆς γλώσσης, τὸ ὅποιον μετεχειρίσθην
εἰς τὴν ὕψην τῆς παρούσης βίβλου, ἐσπούδατα ὅσον τὸ δυνατόν
νὰ φυλάξω τὸ τῆς καθομιλουμένης ἡμῶν γλώσσης, ὥστε νὰ ᾔηται
εὐληπτον εἰς τὸν τυχόντα. Ἀπέφυγα πρῶτον τὸ πολύλογον καὶ
διεξοδικὸν ὅσον ἠδυνήθην, καὶ κατέφυγα εἰς τὸ σύντομον καὶ λα-
φυρὸν· διότι τὸ μὲν πολύλογον καὶ διεξοδικὸν εἶναι φύσις μιση-
τὸν, πρῶτον διὰ τὴν περιττολογίαν, καὶ δεύτερον, ὅχι μόνον δὲν
δύναται ποτὲ ὄνομα νὰ κατέχη μίαν διεξοδικὴν καὶ πολύλογον
ἱστορίαν ὅποιουδήποτε πράγματος καὶ ἂν ᾔθελεν εἶσθαι, ἀλλ' ἐν-
ταυτῷ προξενεῖ σύγχυσιν καὶ ἐνόχλησιν. Τὸ δὲ σύντομον καὶ γλα-
φυρὸν εἶναι πάντων ἄριστον καὶ χαρίεν. Πρῶτον συνέταξα αὐτὸ
μέ ἰδιαίτερον τινὰ τρόπον δι' οὗ εὐκόλως δύναται ὁ ἀναγνώστης νὰ
εὔρη ὅποιονδήποτε ὄνομα ᾔθελε θελήσῃ, οἷον ἐπειδὴ τὸ σύγγραμ-
μα εἶναι συντεταγμένον κατ' ἀλφάβητον, ἐὰν τὸ ζητούμενον ὄνομα
ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Α δύναται νὰ εὔρη αὐτὸ εἰς τὴν σειράν τοῦ Α, ἐὰν
δὲ τὸ ζητούμενον ἄρχεται ἀπὸ τοῦ Β. δύναται νὰ εὔρη αὐτὸ εἰς
τὴν σειράν τοῦ Β. καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς. Ἡ ἱστορία εἶναι τὸ ἡδαικώ-
τερον πάντων τῶν μαθημάτων. Εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ πεπαλιτευμέ-
να ἔθνη τοῦ κόσμου, ἡ ἱστορία θεωρεῖται ὡς εὐχάριστον μάθημα, ὅ-
ποιασδήποτε ὕλης καὶ περὶ ὅποιουδήποτε πράγματος ᾔθελεν εἶ-
σθαι. Εἰς τὰς πλείους σχεδὸν διαλέκτους δύναται τις νὰ εὔρη
πακτικὴν γενικὴν ἱστορίαν, ἀπὸ κτίσεως κόσμου μέχρι τῆς ἐπο-
χῆς μας, ἀκολουθῶν ἱστορίας τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν, ἱστορίας περὶ

διαφόρων ὑποθέσεων καὶ ἄλλας. Εἰς τὴν ἡμετέραν ὅμως πολλὰ σπα-
 νίως καὶ αὐτὰς διεσκορπισμένας πολλαχοῦ, καὶ ἄλλας συντεθημέ-
 νας μετὰ μυθολογίας καὶ περιτολογίας, καὶ ἄλλας συνοπτικάς. Ο-
 λη σχεδὸν ἡ σοφὴ Εὐρώπη θρίθει ἀπὸ διάφορα ἱστορικὰ βιβλία
 πρόχειρα, δι' ὅλας τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας, διὰ τοῦτο αἱ γνώ-
 σεις τῆς ἱστορίας, Γεωγραφίας, Βιογραφίας κ. τ. λ. εἶναι κοιναὶ
 εἰς ὅλην τὴν Εὐρώπην, ὄχι μόνον μεταξὺ τῶν πεπαιδευμένων, ἀλ-
 λά σχεδὸν καὶ αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ λαοῦ.

Τοιοῦτον λοιπὸν εἶναι καὶ τὸ ἀναχειρὰς σου πρόχειρον Λεξικὸν
 τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν, τοῦ ὁποίου ἡ συνεχὴς μελέτη δύναται ἀναν-
 τιρρήτως νὰ πλουτίσῃ τὸν νοῦν τοῦ ἀναγνώστου ἀπὸ ἐπιστημονι-
 κοῦς θησαυροῦς τῆς ἀρχαιότητος τῶν συμβάντων. Εἰς αὐτὸ λέ-
 γω δύναται νὰ εὔρη τὰς ἀρχὰς καὶ προόδους τῆς ἰατρικῆς, τῆς
 ὠραίας τοῦ Ἀσκληπιοῦ τέχνης, ἡ ὁποία παρὰ τῶν παλαιῶν ἐδο-
 ξάζετο ὡς θεῖον τοῦ οὐρανοῦ δῶρον, διὰ τὴν πρὸς τοὺς ἀνθρώ-
 πους κοινὴν ὠφέλειαν. Εἰς αὐτὸ δύναται νὰ εὔρη τὰ λαμπρὰ ὀ-
 νόματα τῶν προγόνων μας, οἵτινες ἐζωογόνησαν, περιέθαλψαν,
 ἐλάμπρυναν καὶ ἐτελειοποίησαν τὴν κοινωφελῆ τέχνην τῆς ἰα-
 τρικῆς καὶ ὅλας τὰς λοιπὰς ἐπιστήμας. Δι' αὐτοῦ τούτου δύναται
 νὰ μάθῃ, τίνες ἐχρημάτισαν περιβόητοι ἡγεμόνες, βασιλεῖς, πρίγ-
 γιπες, ἀρχιστράτηγοι, ἥρωες καὶ καθεξῆς. Τίνες σοφοί, τίνες φιλό-
 σοφοί, τίνες ἀνδρεῖοι καὶ γενναῖοι· τίνες ἐσάθησαν περίφημοι διδά-
 σκαλοι, τίνες συνέγραψαν συγγράμματα, ποῦ δὲ ἐτυπώθησαν, εἰς
 ποίαν ἐποχὴν, καὶ ποία εἶναι ἡ καλητέρα ἔκδοσις. Ποῖοι ἐφεῦρον
 τὰς τέχνας καὶ ἐπιστήμας· πότε καὶ ποῖος ἐσάθη ὁ ἐφευρετῆς ἐ-
 κάσου πράγματος, οἷον τῶν γραμμάτων, τοῦ χαρτίου, τοῦ τύ-
 που, τῆς ἠλεκτρικῆς, τῆς πυρίτιδος κόνεως (μπαρουτίου) καὶ τὰ
 παραπλήσια τούτων. Εἰς ποίαν ἐποχὴν ἐγεννήθη ἕκαστος, καὶ εἰς
 ποίαν ἀπέθανε· ποία ἦτον ἡ πατρίς του, ποῖος ὁ πατὴρ του, καὶ
 πῶς μέχρι τέλους ζωῆς του ἔζησε, καὶ ἐν συνόψει δύναται ὁ ἀνα-
 γνώστης νὰ λάβῃ ὅλων τούτων τὰς ιδέας μὲ μόνην τὴν ἀπλήν

ἀνάγνωσιν τοῦ παρόντος συγγράμματος, ὥστε νὰ μὴ θαυμάζη, ἢ καὶ ἀπορῆ ἀκούων ἓνα περικλεῆς ὄνομα τινὸς ἐνδόξου ἀνδρός, ἢ περὶ τινος τέχνης καὶ ἐπιστήμης, καὶ νὰ μὴ γνωρίζῃ τὸ ὑποκείμενον, ἢ τὸν ἐφευρετὴν ἐκείνης τῆς τέχνης, ἀλλὰ νὰ ᾔηται εἰδήμων τούτων. Μόνον νὰ διαγοηθῇ τις πρεπόντως, πόσον θέλει θαυμάσει τοὺς περικλεεῖς τούτους ἀνδρας, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα ἔμειναν ἀθάνατα, τοῦ μὲν διὰ τὴν παιδείαν του, τοῦ δὲ διὰ τὰ διάφορα συγγράμματά του, τοῦ δὲ διὰ ἄλλας του ἀρετάς, ἢ ἐκδουλεύεις πρὸς τὴν πατρίδα καὶ ὁμογενεῖς του. κ. τ. λ. Εἶθε δὲ καὶ τὴν σήμερον μιμούμενοι καὶ ἡμεῖς τούτους νὰ ἀναφανῶμεν τοιοῦτοι, ὁ μὲν διδάσκων ὀρθῶς περὶ ἣν κατὰγεται μάθησιν, ὁ δὲ συγγραφεὺν κοινοφελῆ βιβλία πρὸς ὠφέλειαν τῆς Νεολαίας, ὥστε ἐφευρίσκων τὶ νεώτερον καὶ ἀναπληροῦν τὸ ἐλίεπον κ. τ. λ. Διὰ νὰ ἀφήσωμεν τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα ἀθάνατα μετὰ θάνατον πρὸς αἰώνιον μακαρισμόν.

Πρὶν δὲ με ἐλέγξης, φίλτατε ἀναγνώσα, διὰ τὴν τοσαύτην ἀργητα τῆς ἐκδόσεως τοῦ παρόντος πονήματος, κρίνω ἀρμόδιον νὰ σοὶ γνωστοποιήσω τὸ αἷτιον. Ἀμα ἔβαλα κατὰ νοῦν τὸ τοιοῦτον ἔργον, νὰ ἐκδόσω δηλονότι εἰς φῶς διὰ τῶν Τυπογραφικῶν πειρηρίων τὸ παρὸν σύγγραμμα, μετὰ παρέλευσιν μικροῦ τινος καιροῦ μοὶ συνέβη σφοδρωτάτη τις ἐξημενιαία ἀσθένεια (γνωστὸν ἴτως τοῖς πολλοῖς) ἣτις ὄχι μόνον μοὶ ἐμπόδισε τὴν ταχεῖαν αὐτοῦ ἐκδοσιν, ἀλλὰ κατήντησε σχεδὸν νὰ με κάμῃ νὰ παραιτηθῶ ἐξ ὀλοκλήρου τοῦ ἔργου· ἀλλ' ὡς εἴρηται ὁ ἐνθερμος ζῆλος καὶ κλίσις, τὸν ὁποῖον τρέφω εἰς τὴν ψυχὴν πρὸς τὴν ὠφέλειαν τῆς Νεολαίας, καὶ οἱ προλαβόντες κόποι μου, ταῦτα λέγω ἅπαντα μὴν ἀφῆσαντα νὰ πράξω τὸ τοιοῦτον, με παρεκίνησαν νὰ ἀναπτερωθῶ καὶ ἐκ δευτέρου, καὶ οὕτω τὰ ἀδύνατα δυνατὰ ποιῶν, ἔβαλα εἰς πρᾶξιν τὸ ἔργον πρὸ ἐνός σχεδὸν ἤδη ἐνιαυτοῦ, ὅπου καὶ ἄχρις ὥρας ἀπηλαύσαμεν τὸν πρῶτον τόμον, ὁ δὲ δεύτερος καὶ αὐτὸς σὺν ἄρσει θείᾳ μετ' οὐ πολὺ εὐτυχῶς ἐξέρχεται.

Δέν ἀμφιβάλλω φίλε ἀναγνώσα, ὅτι θέλεις δεχθῆ εὐχαρίσως τοῦτο τὸ νεοφανές πονημάτιον, μικρὸν μὲν ὡς πρὸς τὴν παροῦσαν ἔλλειψιν, ἄξιον ὅμως τῆς φιλοσοφικῆς σου περιεργείας. Ἐγὼ ἠθέλησα νὰ προσφέρω μίαν μικρὰν ἐκδούλευσιν εἰς τὸ ἡμέτερον ἔθνος. Γνωρίζω τὴν ἀσθένειάν μου, καὶ οὐκ αἰσχύνομαι ὁμολογεῖν αὐτὴν παρρησίᾳ. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ πεπαιδευμένος τῷ ὄντι καὶ φιλογενής, συμπαθῶν τὴν ἀσθένειάν μου θέλει ἐπαινέσει τὸν ζῆλόν μου. Γνωρίζω δὲ εὐεργέτην καὶ καλοθελητὴν ἐκεῖνον, ὅστις ἀναγινώσκων τὸ σύγγραμμα, ἠθελε τὸ μὲν ἐσφαλμένον διορθώσει, τὸ δὲ ἐλλείπον ἀναπληρώσει, καὶ τὸ περιττὸν ἀφαιρέσει, ὅπου καὶ ἂν θεοῦ εὐδοκούντος ἐπιχειρισθῶ καὶ δευτέραν ἐκδοσιν, νὰ διορθώσω αὐτὸ ἀκριβέστερον· διότι αἱ δεύτεραι σκέψεις ὡς λέγεται εἶναι καὶ σοφώτεραι. “Θεῶ μόνῳ ἴδιον τὸ ἀναμάρτητον, ἀνθρώπινον πάντως τὸ ἀμαρτάνειν,,. Σὺ δὲ ὦ ἀναγνώσα ἐνθυμοῦ πάντοτε τὸ λόγιον τοῦ σοφοῦ Γαληνοῦ.

“ Χαλεπὸν ἄνθρωπον ὄντα μὴ διαμαρτεῖν ἐν πολλοῖς, τὰ μὲν ὅλως ἀγνοήσαντα, τὰ δὲ κακῶς κρίναντα, τὰ δ’ ἀμελέσει-
“ ρον γράψαντα.

Ἐρρῶσθε.

ΣΥΝΤΟΜΙΑΙ.

Αθην. Αθήναιος.
 Αιλ. Αϊλιανός.
 Αίσχ. Αϊσχίνης.
 Αίσχυλ. Αϊσχύλος.
 Αμμ. Αμμιανός.
 Αντ. Διβ. Αντωνίος Λιβεράλης.
 Ανακρ. Ανακρέων.
 Αντιπ. Αντίπατρος.
 Απολδρ. Απολλόδωρος.
 Απολ. Απολλώνιος.
 Αππιαν. Αππιανός.
 Αρισφ. Αρισοφάνης.
 Αριστοτ. Αριστοτέλης.
 Αρρίαν. Αρρίανός.
 Βυζ. Βυζάντιος.
 Δημ. Δημοσθένης.
 Διον. Αλ. Διονύσιος Αλικαρνασσεύς.
 Διοδ. Διόδωρος.
 Δι. Δίων.
 Διογ. Λαερ. Διογένης Λαέρτιος.
 Διον. Περ. Διονύσιος Περιηγητής.
 Εύρπ. Εύριπίδης.
 Εύσαθ. Εύσάθιος.
 Ηρωδ. Ηρόδοτος.
 Ηρωδ. Ηρωδιανός.
 Ησι. Ησίοδος.
 Ησυχ. Ησύχιος.
 Ηρακλ. Ηρακλής.
 Ηφαις. Ηφαισίων.
 Θεογν. Θεογνίς.
 Θεοκ. Θεόκριτος.
 Θουκ. Θουκιδίδης.
 Ιουλ. Πολ. Ιούλιος Πολυδεύκης.

Ιωσ. Ιώσιππος.
 Καλλιμ. Καλλίμα.
 Κορν. Κορνήλιος.
 Λουκ. Λουκιανός.
 Λυκοφ. Λυκόφρων.
 Μοσχ. Μόσχος.
 Νίκανδ. Νίκανδρος.
 Ξενοφ. Ξενοφών.
 Οβίδ. Οβίδιος.
 Οδ. Οδύσσεια.
 Ομ. Γλ. Ομήρου. Ιλιάς.
 Οππ. Οππιανός.
 Ορφ. Ορφεύς.
 Πχλαιφ. Παλαίφατος.
 Πaus. Πausανίας.
 Πινδ. Πίνδαρος.
 Πλατ. Πλάτων.
 Πλιν. Πλίνιος.
 Πλουτ. Πλούταρχος.
 Πολυβ. Πολύβιος.
 Πρ. Πρό.
 Πτολ. Πτολεμαῖος.
 Σκυλ. Σκύλαξ.
 Σοφ. Σοφοκλής.
 Σουίδ. Σουΐδας.
 Στεφ. Βυζ. Στέφανος Βυζάντιος.
 Στραβ. Στράβων.
 Υγιν. Υγῖνος.
 Φαβρ. Ελ. Βιβ. Φαβρικίου Ελληνική
 Βιβλιοθήκη
 Φιλος. Φιλόστρατος.
 Φωτ. Φώτιος.
 Χρ. Χριστός.